

 Bačkaukas V. Gratis
307 W. 30th St.

32 (156)

(Lithuanian Daily).

Chicago, Ill., Pirmadienis, Vasario (Feb.) 8 d., 1915 m.

 Entered as Second-Class Matter Au-
gust 6, 1914, at the Post Office at
Chicago, Ill., under act of Mar. 3, 1879

Metai XVII

PRASIDEDA MUŠIAI M. LIETUVOJE

Vokiečiai gabena karuomenę iš Lenkijos į M. Lietuvą

Rusai žengia pirmyn Lenkijoje. Dideli mušiai eina Karpatuose.

Taikos pamaldos Romoj. Turkija susitakė su Italija. Kaizeris ir caras karo lauke.

Rusai perlaužė vokiečių linijas ties Varšava.

Petrogradas, vas. 8. Ties Varšava vokiečių smarkumai ėmė silpnėti. Jau neat- išlaiko prieš rusų antpuo- lius. Ties Borynov rusai jau prasilaužė per dvi vo- kiečių drutviečių linijas. Ru- sai nužūrėjo, kad vokiečiai iš Lenkijos gabena pulkus į M. Lietuvą, o M. Lietuvoj rusai vis didina savo jėgas. Nuo Bzuros upės vokiečiai atgabeno karuomenės į M. Lietuvą ir pastatė ties Ins- terburgen, tarp Tilžės ir Gumbinės. Dabar M. Lietu- voj jau prasideda didellau- si mušiai. Kadangi yra tai vokiečių valdoma žemė, tai vokiečiams be galo rupi čia atsilaikyti ir neleisti rusų varytis pirmyn jų žemėse. Todel M. Lietuvoj per se- kančias dienas bus kruvi- niausios skerdynės, gal to- kios, kokių šitame kare dar nėra buvę.

Lenkijoje dabar randasi ir kaizeris ir caras. Abu val- dovai. Caras generalio šta- lo buveinėje išbuvo keliatą die- nų ir lankėsi pas kareivius apkasose. Kaizeris kartu su savo generolais davinė- ja pulkams įsakymus.

Vienoj skelbiama, kad Karpatuose eina baisūs mu- šiai. Tenai laikosi prieš ru- sus austro-vokiškos jėgos. Austro-vokiečių yra didžios jėgos Mezo Labarez 50 my- lių į pietų-vakarų nuo Prze- myslo. Jų tikslu yra paliuo- suoti austrus, uždarytus Przemysle. Bet rusai į Ga- liciją ir Karpatas siunčia korpusus sustiprinimui ten esančių jėgų ir tikisi įveik- ti austro-vokiečius.

Austrai skelbia, kad pie- tinėj Bukovinoj rusai neat-

silaiiko, rusai traukiasi at- gal. Rusų patekė 1.200 ne- laisvėn.

Išbuvo po žeme 25 dienas.

Roma, vas. 8. — Raudo- nojo Kryžiaus darbininkai, besiriusdami po Paternos griuvėsius, padarytus laike žemės drebėjimo, išgirdo silpnus aimanavimus. Pra- dėjo kasti ir atkasė žmogų vardu Cairalo. Jisai po griuvėsiais išbuvo 25 die- nas. Jisai yra 35 metų am- žiaus. Po žeme nieko netu- rėjo, kaip truputį vandens. Automobiliu buvo nugaben- tas į artimą, miestelį ir iš- lipo iš mašinos niekam ne- prigelbstint.

Popežius meldėsi už taiką.

Roma, vas. 8. — Vakar popežiaus sostinėj, Romoj, buvo diena maldos už taiką. Iškilmingos buvo pamaldos šv. Petro bazilikoje. Pope- žius kalbėjo tam tikrą mal- dą ir 60.000 asmenų, bazili- koj esančių, kalbėjo paskui popežių. Popežius stovėjo prieš popežiškąjį altorių, apsuptas 22 kardinolų. To- liau stovėjo patriarkai, ar- civeskupai, vyskupai, diplo- matai, Bažnyčios kunigaik- ščiai ir k.

Pamaldos atsibuvo visose Romos bažnyčiose. Trečią valandą po pietų sugaudė visose 400 bažnyčių varpai, šaukianti žmones į šventy- klas. Nors lijo, bet žmonių prisirinko pilnos bažnyčios. Bazilikoje po pamaldų susi- rinkusieji ėmė šaukti "Te- gyvuoją popežius!" "Duok- mums taiką".

Turkija nusilenkė prieš Italiją.

Roma, vas. 8. — Paskelb- ta, kad Turkija pilnai išpil- dė Italijos reikalavimus. Kaip žinoma kivičiai tarp Turkijos ir Italijos kilo tuo- met, kai Hodeidoj gruodžio 11 d. Italijos konsulate Tur- kijos žandarai suareštavo Anglijos konsulą. Italija pareikalavo paleisti Angli- jos konsulą ir pasaliutuoti Italijos vėliavai. Iškarto Turkija nesiskubino to iš- pildyti, bet galų gale išpil- dė.

Netvarka Albanijoje.

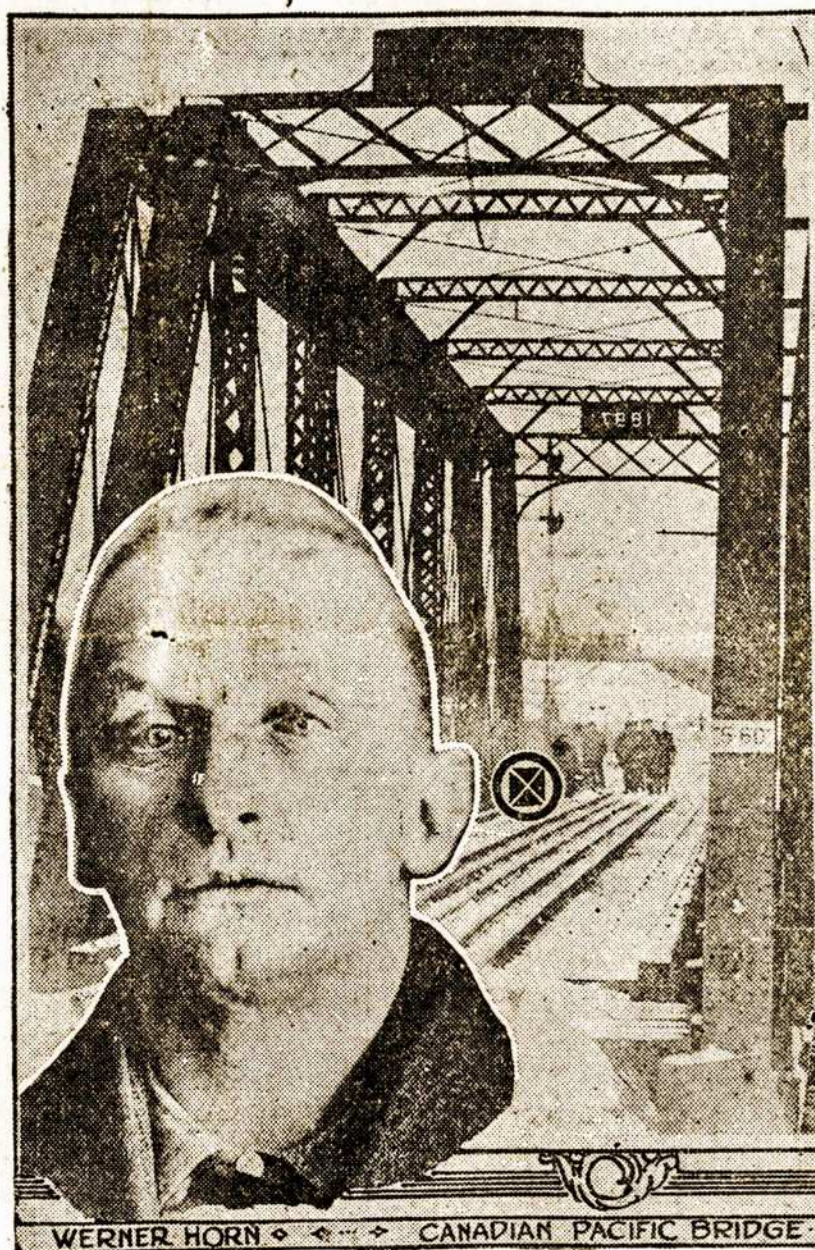
Londonas, vas. 8. — Iš Cettinje atėjo žinia, kad Albanijoje išgyveno pilna netvarka. Netvarką daro austrų ir jauna-turkių in- trigos. Albanai užpildinė- ja ir užmušinėja černogor- rus. Austrai ir jaunatur- kiai stengiasi užsiundyti albanus ant černogorų.

Baudžia už kainų pakėlimą.

Petrogradas, vas. 8. — Varšavoj liko paskelbta, kad bus tyrinėjama kainų pakėlimo priežastis. Tie, kurie be priežasčių pakels kainas, bus skaudžiai bau- džiami. Po tokio paskelbi- mo ant kaikiurių dalykų tuoj kainos numazinta.

Susekė slapтус bra- varėlius.

Petrogradas, vas. 8. — Kuomet monopoliai liko uždaryti, tai įvairiose Ru- sijos dalyse atsirado me-

TILTAS ANT UPĖS ST.CROIX IR VOKIETIS WERNER HORN, KURS DINAMITU SUGADINO TA TILTA.

klerių, kurie norėjo pasi- pelnyti iš žmonių silpnu- mo. Ėmė slapta išdirbinėti degtinę ir ją pardavinėti. Per pereitą pusmetį tokių bravarėlių Rusijoje susekta 1.000 su viršum. Tokie ge- šftmacheriai skaudžiai baudžiami.

Atvažiuoja Paderewski.

Genera, vas. 8. — Iš Šveicarijos atvažiuoja Pa- derewski, gabus lenkų pia- nistas. Amerikos miestuose davinės koncertus ir pelnų skirs sušelpimui lenkų nu- kentėjusių nuo karo.

Vokietija bus parkluddy- ta iki liepos.

Paryžius, vas. 8. — Fran- cis Laur, garsus statistikas, išrokavo, kad Vokietija su- kniubs po karo našta iki liepos mėnesio. Iki to lai- ko ištuštės Vokietijos pini-

gynas ir didžiai praretės jos armijos.

Skubiai taiso skrai- duolius.

Rotterdam, vas. 8. — Kaizeris paliepė kuogrei- čiausia sutaisyti tuos skrai- duolius, kurie buvo pažeis- ti pastarajame Šiaurinės jurės mušy. Prie Derflin- ger pataisymo dirba 1500 vyrų. Bus pataisytas per 6 savaites. Seydlitz bus pa- taisytas per 10 savaičių. Darbininkai dirba pasikei- zdami dieną ir naktį.

Netvarka Čechijoje.

Haaga, vas. 8. — Iš Pra- gos atėjo žinios apie net- varką Čechijoje. Suarestinė- jama studentai ir laikraš- tininkai. Tas labai erzina gyventojus. Jau nuo vas. 1 d. penkis kartus kesintasi ant gyvasių augštų Aus- trijos valdininkų Pragoj.

Vokiečiai suokalbiauja prieš Suvienytas Valstijas.

Buvęs Vokietijos valdžios agentas tai tvirtina.

New York, vasario 7. — Emil Witte, buvęs spau- dos agentas vokiečių amba- sadoj Washington, tomis dienomis paskelbė sensaci- jines reveliacijas, iš kurių patiriama, jogei Vokietijos valdžia ėmus organizuoti vokiečius Amerikoje karo metu su Hispanija ir jie or- ganizuota veikti Vokietijos reikaluose.

Tos reveliacijos išpra- džių buvo paskelbtos Leip- cige 1907 metais, bet valdžia tą visą leidinį sukonfiskavu- si. Dabar jos skelbiamos mėnesiniam anglų laikraš- tyj "Forthnighly Review".

Witte, gyvendamas Wash- ington, skaitėsi korespon- dentu "Norddeutsche All- gemeine Zeitung" ir po tuo titulu slėpė savo tikrąją misiją. Jis pasakoja, kaip daug daręs "intekmė" į a- merikoninius laikraščius ir kaip Washington buvo i- kurtas laikraštis, Vokiečių valdžios palaikomas. Šio laikraščio uždutimi buvo remti įvairius Vokietijos valstybės reikalus.

Toliau Witte tvirtina, jogei vokiečių ambasada mananti, kad karas Suv. Valstijų su Vokietija būtų pirmutinėms pragaištingas, nes prasidėjus tokiam ka- rui, tuojaus Suv. Valstijose turėtų gimi naminis karas, kad Amerikos piliečiai vo-

kiečiai tuojaus sukiltų ir stotų Vokietijos pusėn.

Visose Suv. Valstijose, sulgy Witte, yra steigiamos vokiečių rezervistų (atsar- ginių Vokietijos kareivių) organizacijos ir jos visos tarp savęs turinčios artimus ryšius.

Kad inteikdamas vienai vokiečių draugijai Chicago- je vokišką vėliavą, cieso- rius Wilhelmo prisigstą, Vokietijos ambasadorius priminęs draugijos nariams ir apie pareigas kas link tėvynės Vokietijos.

Kad profesorius Schoen- field iš Columbia universi- teto kartą pasakęs: "Tur- čiau aš gauti profesoriaus Munsterbergo vietą. Jis iš Harvardo universiteto gau- davo \$5.000 ir tiek pat iš Berlyno. Nereikalaučiau daugiau".

Kad vienam atsitikime, kuomet Vokietijos ambas- adorius nebuvo užganėdintas "New York Staats Zeitun- g'a", ėmęs grasinti, jogei jis uždėsiąs New Yorke nau- ją konkurencinį pirma- jam vokiečių laikraštį. Bet tasai grasinimas paliko be pasekmių, nes "New York Staats Zeitung" pasitaisė. Kad Witte apturėjęs iš valdžios tarp kitų instrukci- jų ir tokį paliepimą: "Ne- turime daleisti, idant Suv. Valstijos perdaug sutvirtė- tų".

Bombardavo Dardanelius.

Londonas, vas. 8. — Ke- turi talkininkų torpediniai laivai bombardavo Darda- nelius. Ant fortų numetė 174 bombas. Du amuni- jos sandėliu nusprogdinta.

Vokietijos nelaisviai ap- dirbinės žemę.

Amsterdam, vas. 8. — Karinė Vokietijos valdžia paskelbė, kad nelaisviai, pavasariui auštant, bus

išdalinti po sodžius ir tu- rės apdirbinėti žemę.

Didis veikimas parako dirbtuvėse.

Penns Grove, Pa. vas. 8. — Nepaprastai skubus vei- kimai prasidėjo čionykščio- se parako dirbtuvėse. Keli tukstančiai darbininkų pri- imta. Naujos mašinos iš- teigta. Tos mašinos atsiejo \$2.000.000. Eina gandas, kad iš Europos ganta už- sakymų už \$40.000.000.

The Lithuanian American Daily
KATALIKAS
Published every day except Sundays
and Holidays

Published by
Tananevich Publishing Co.
JOHN M. TANANEVICH, President
S. P. TANANEVICH, Manager
TERMS OF SUBSCRIPTION:
One year \$5.00
Six months 3.00
Three months 1.75
To Europe for one year 7.00
Advertising Rates Moderate
All letters shall be addressed to:
Lithuanian American Daily
KATALIKAS
3249 South Morgan Street
Chicago, Ill.
Telephone Yards 6870-6871.

**DIENRAŠČIO PRENUMERATA
YRA ŠEŠANTAI:**
Metams \$5.00
Pusmečiui 3.00
Trims mėnesiams 1.75
Pavienių numerių kaina 2c
Pasiųdami laiškus adresuokite:
AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠČIUI
KATALIKAS
3249 South Morgan Street
Chicago, Ill.
Telephone Yards 6870-6871.

**AMERICAN ASSOCIATION OF
MEMBERSHIP LABEL
FOR FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS**

Šioje valandoje.

Mūsų kairiškiausieji tautiečiai vis dar negali nusikratyti minties, kad Amerikos lietuvių visuomenėje esama klerikalų srovės. Jiems sakyk nesakyk, tvirtinęs netvirtink, kad lietuvių tarpe, ačiū Dievui, nėra jokios klerikalų srovės, kad tie visi lietuviai, taip skardžiai klerikalais vadinami, yra tik katalikai, bet tautiečiai vis dar neįsitikina, argi tas tiesa būtų. Antai "V. L." ir tą pačią giesmę gieda. Pav., Tautos Fondą tankiausia pavadina ne katalikų fondu, bet klerikalų. Jaigu koks asmuo prie jam antmetamo kokio nors pavadinimo-vardo neprisipažįsta, tatau jaučiasi ižeistu. Todel ižeidžiama ir lietuvių visuomenė, kuomet ji imama "klerikaline" pravar-džiuoti. Kaip sau norite, bet iš mūsų tautiečių visgi laukiama daugiau susipratimo ir mandagumo. Tegu socialistai katalikus pravar-džiuoja, į tai niekas nei domos neatkreipia, nes tai jų visas darbas taip elgties, bet iš mūsų tautiečių laukiama ko geresnio, rimtesnio atsinešimo į visuomenės didžiumą.

Sausio 3 d. New Yorką apleidęs mūsų gerbiamasis svečias, kun. Dr. M. Gustaitis. Iškeliavęs į Lietuvą, į kur pasauktas tautos labui darbuotis praužus karo audrai Lietuvoje.

Chicagoje pasirodė pirmas numeris mėnesinio laikraščio "Musų Draugija". Išleistas brošiūros formoje, 30 puslapių. Jį leidžia Chicago Lietuvos Draugijų Sąjunga. Kaip žinoma, ši sąjunga pernai per jos atlaikytą seimą patiko į socialistų rankas. Kadaigi mūsų dr-jos reta kuri linksta prie socialistų, todėl pasekmingsniam prie sąjungos draugijų pritartinui ir pasiskubinta išleisti šis neva "organas".

Kas girdėjo, kad tarpe šventųjų gali rasties net "džentlemanų"? O tečiau taip yra. Antai "Žvaigždė-

Klerikalizmo klausime.

Paskutiniame "Lietuvos" 6 numeryje p. Tautininkas platokai kalba apie klerikalus. Nors mums aname straipsnyje neprikišama klerikalizmo, bet ne pro šalį bus tarti žodį, antrą tame klausime.

Rodos turime teisybę, jei tą, ką tautininkai vadina pas mus klerikalizmu, pavadinsime smarkia reakcija priešais aiškiai ir drąsiai apsisireikšiusią tarp mūsų laisvamanybę arba "pirmievybę". Tautininkai klerikalizmu vadina kunigų norą paimti visuomenės veikimo vadžias į savo rankas arba, anot p. Tautininko, klerikalai nori, kad valdžia būtų tokia, kokią "kleras" arba kunigių parinks, paskirs arba patvirtins. Musų gi žvilgsniu pirmievių vadinamieji klerikalai nori, kad visuomenėje veiktų ir jai vadovautų katalikai arba asmenys, kuriems nerūpi griauti tikėjimas, ir priegtam tie klerikalai kovoja prieš laisvamaniškąją tendenciją mūsų visuomenėje.

Nereikia darodinėti, kad Lietuvoje pirmieviškas, priešingas katalikybei, galvalas aiškiai apsisireiškė. Argi tikras katalikas gali ramiai žiūrėti ir neveikti prieš tokį krypsnį? Gi lietuvių inteligentų katalikų mažai tebuvo? Todel reaguoti prieš prieštikybinių krypsnį turėjo veik vieni kunigai. Kunigai buvo veik visur vadovais ir tuomet lengva jiems primesti norą paimti savo rankosna vadovavimo vadžias. Panašiai dėjosi ir tarp Amerikos lietuvių.

P. Tautininkas sako, kad jo manymu, žodis "klerikalas" negali skaityties pažeminimo vardu; žodis "klerikalas" turi savyje tiek garbės, kiek žodis "tautininkas" arba "socialistas" — nei daugiau, nei mažiau. Kasžin ar ištikro p. Tautininkas nematė to skirtumo, kad tautininkai ir socialistai patįs pasivadino tais vardais, o klerikalas yra

je" skaitome, kad Brooklynė pereito sausio 31 d. pašvęsta nauja lietuvių šv. Jurgio parapijos bažnyčia. Bažnyčią pašventęs Jo Mal. Brooklynų vyskupas Jurgis W. Mundelein. Po sumai vyskupas pasakęs pamokslą ir pabrėžęs, jogei jis turįs didžiausią džiaugsmą, kad Brooklynų vyskupija po 60 metų susilaukusi bažnyčios vardu šv. Jurgio, to "džentlemano" tarp šventųjų. Nesuprantama kokią reikšmę turi pavadinimas šventojo "džentlemanu".

Vienas Londono laikraščio rašo, jogei Rusija norinti pasinaudoti intemptu stoviu, koks šiais laikais apsisireiškęs Vengrijoje, ir trumpu laiku užimti visą Vengriją. Kuomet Rusija tą savo sumanymą įvykšianti, tuomet vengrams pasiūlysianti sudaryti savarankią, visai atskirą Vengrijos valstybę su pilnaja autonomija, bet su išlyga, idant vengrai visai atskiltų nuo Austrijos ir nustotų kariavę priešais Rusiją. Ru-

knigams kitų primetamas ir nuo jo jie puxtosi.

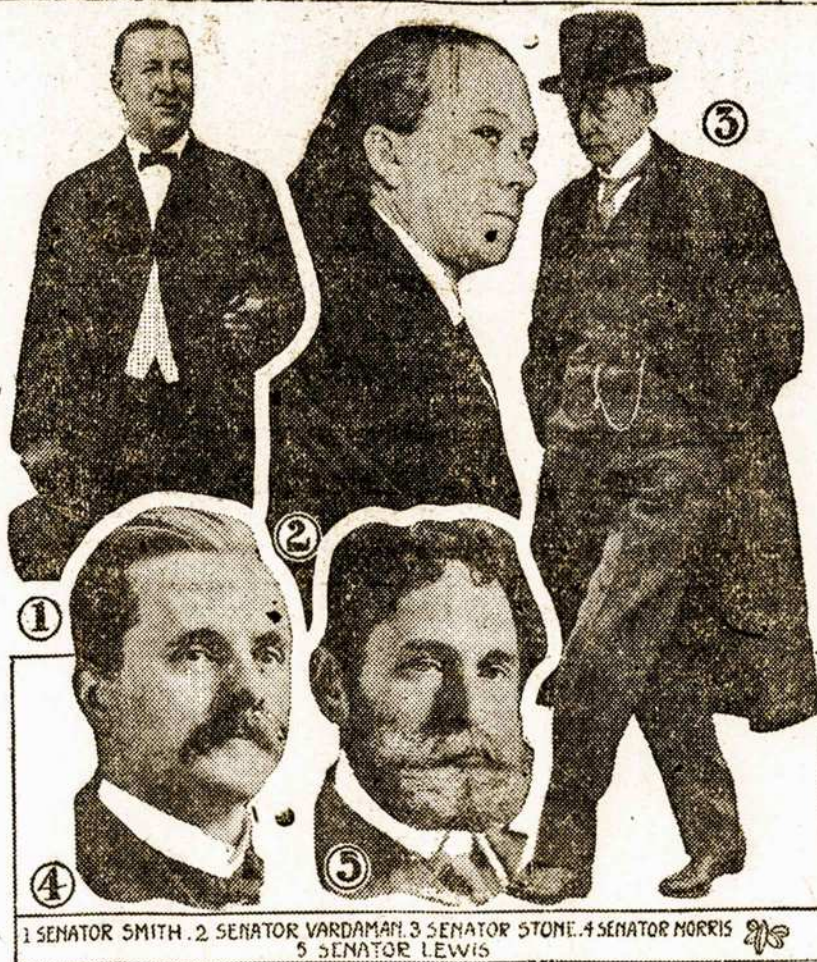
Viršuje minėjome, kad mūsų klerikalizmą galime pavadinti smarkia reakcija prieš laisvamaniškąją tendenciją tarp mūsų veikėjų. Ir ištikro, ar rasime kitų tautų, kur visuomenės veikime taip aštriai susidurtų tikybiniai ir prieštikybiniai elementai. Lietuvoje ir tarp Amerikos lietuvių aiškiai apčiuopiama tikybinė tendencija. Ar ne keista, kad tokiam laikraštyje, kaip "Lietuvos Uk.", pašvęstame ukio reikalams, gali rasti sau vietą prieštikybinė kova ir užsipuldinėjimai ant kunigų. Ar galime išsivaizdinti, kad tas atsirastų angliškame arba vokiškame laikraštyje, kurs yra pašvęstas ukio reikalams. P-nas Tautininkas rašo, kad Suv. Valstijose nemaisoma politikos reikalų su tikybos reikalais. Bet kodėl jisai nepasako, kad čia, visuomenės gyvenime, nėra jokios prieštikybinės tendencijos, ir nepasako, kad ta tendencija viešasis mūsų gyvenimas yra užterštas, užnuodytas.

Net Amerikos lenkai gali būti mums pavyzdžiu. Jų katalikai su klerikalais turi Zjednoczenie o narodowca, kurie atsako maždaug mūsų tautininkams, turi Związką. Ar gali kas pasakyti, kad Związke yra bent kokia laisvamaniška tendencija? Prie jo daugiausia priguli praktikuojanti katalikai, kunigai. Jų seimai-prasideda su iškilmingomis mišiomis bažnyčioje, su pamokslu. Pamokslas išsistaisi dedamas į Związko organą. Visi delegatai laiko sau už pareigą būti bažnyčioje, nors gal tarp jų atsiranda bepoterių katalikų, indiferentų tikyboje ir net laisvamanių. Bet jie pagodoja tikybą, Bažnyčią. Žino, kad tikyba ir tauta yra du, neatidalinamu vienas nuo kito dalyku ir kad kiekvienas geras tėvynės mylėtojas nekovoja prieš tikybą.

sijos tautininkai, sakoma, sutinkanti su tuo plenu. Bet klausimas, ar rusai įstengs užimti visą Vengriją ir ar vengrai norės nuo Austrijos atskilti?

Amerikos Lietuvių Daktarų dr-ją ima įrti. "Tėvynėje" dr. Drangelis skelbia, kad minėtos dr-jos pirmi-ninkas, dr. A. K. Rutkauskas, atsakęs ne tik iš užimamos pirmi-ninko vietos, bet ir visai iš tos dr-jos ant visados išstojes. Dr. Rutkauską taip privertę padaryti nesutikimai tarp dr-jos narių nukentėjusių nuo karo lietuvių šelpimo žvilgsniu.

Ateinančiais rudens metu rinkimais valstijos New York visi piliečiai turės nubalsuoti, ar tos valstijos moterims suteikti pilietybės teises politikoje, ar ne. Taip šis moterių lygiateisės klausimas nuspresta New Yorko legislaturės žemesniuose rumuose. Dabar tas visas dalykas pavesta valstijos senatui.

Šitie yra Suv. Valstijų senatoriai, kurie daug sveria apkalbėjime apie Suv. Valstijų prekybinį laivyną.

Bažnyčią, kunigus. Lenkų Związkas užperka kas lapkričio mėnesį mišias už kritusius maištų metais 1830 ir 1863. Ir tuomet visi lenkai be skirtumo pažiūrį eina bažnyčion. Žodžiu, pas lenkus, jų plačiojoje visuomenėje, nėra laisvamaniškos tendencijos, kaip ir pas kitas kulturingas tautas. Gi kaip žinome, zjednoczenie baisesiai kovoja prie związkowcus. Pas zjednoczenie vadovavo kungai ir todėl jų dėka iškilo ta kova ir ginčai, kurie buvo atsidurę net į Vatikaną. Todel lenkai narodowca turi teisės zjednoczenie vadinti klerikalais, ir zjednoczenie organas "Dziennik Chicagoski" vadinama "klerikalne pismo".

Pas mus gi kas kita. Lietuvoje apsisireiškia atviras atsidalinimas nuo Bažnyčios, sėjama laisvamaniška sėkla, o dar labiau ir bjauriau tas apsisireiškia tarp Amerikos lietuvių. Veikėjai su styruojančiomis iš mardančių aštriomis, aižetomis, laisvamaniškomis šūkėmis eina visuomenėn ir dūda just apie save. Yra tai pamatinė nesutikimo, nesutarimo ir "klerikalizmo" atsiradimo priežastis. Tai lietuvių nelaimė, o gal ir prakeikimas. Kol visuomenėje nešiosis laisvamanybės "dukas", tol nebus sutarimo ir tol šmėkšos "klerikalizmas" auame "Lietuvos" straipsnyje.

Tautininkas baugina, kad kuomet prieis prie visos tautos svietiško gyvenimo tvarkymo, tuomet pažiūrėsime, kokia kova iškils, jai-gu "Draugo" klerikaliskos, politiškos sėjamos sėklos išbujos. Musų žvilgsniu reikėtų bugštinties ne klerikaliskųjų sėklų išbūjojimo, bet laisvamaniškųjų. Laisvamanybės nei viena tauta dar nepasiekė, nors yra tautų, kurios kultūrinis žvilgsnis daug apgščiau stovi už lietuvių tautą ir lietuvių laisvamanių ultraradikalizmas yra pragaištingas mūsų tautai.

ŠELPKIM LIETUVĄ, AU-KODAMI "TAUTOS FON-DUI" BENT VIENOS DIENOS UŽDARBĮ.

Šio pasaulio indomybės.

Nemažą pasiryžimą turėjo atlikti vienas anglų laikraštinkas, kuris nusprendė ištirti visas priešgynybes, labiausia puolancias į akis, ar tai būtų statyme, ar pramonėje, ar prekyboje, ar pagaliau kitose žmonių tvėrimo srityse šiame pasaulyje.

Laikraštinkas visųpirmau pastatė sau klausimą: "Ką pasaulis turi didžiausio, kolosalio ir kokie vėl daiktai yra mažiausi, tie-siog mikroskopiniai ant žemės kamuolio?"

Į tą klausimą sekančiai atsakoma: Didžiausias barometras, koki lig šiam laikui įstengė padibinti, neseniai liko pritaisytas prie švento Jokubo bažnyčios bokšto Paryžiuje; tasai kolosalis turi 12 metrų ir 65 centimetrus augščio. Didžiausia garinė mašina randasi cinko kasyklose Fredsвилle, Ia., Amerikoje, jos jėgos siekia 80,000 garinių arklų. Prie to koloso stebėtinau turėtų išrodyti mažiausia garinė mašinėlė, atsirandanti Saksonijoje, kuri nėra didesnė už paprastą lazdinį riešutį. Mašinėlė kurenama spiritu ir veikia su vienos tukstantinės dalies garinio arkljo jėga.

Londonas gali pasigirti, kad turi didžiausią visame pasaulyje šmirkštynę, kuria minutėje tegali išlieti ant liepsnų 10,000 litrų vandens. Birmingham'e randasididžiausias spilkų fabrikas, iš kur kasdien išeina 10 milijonų spilkų ir adatų. Abelnai imant, Anglijoje reikia ieškoti tiesiog kolosalų daiktų. Garsiam Britanijos muzejuje randasi didžiausias krasos ženklelių rinkius neimant domon įvairių korespondencijinių kortelių, atviručių ir tam panašių daiktų. Ženklelių rinkių randasi 200,000 įvairiausių krasos ženklelių, kurių vertė apskaičiuojama 200,000 dolerių. Kas link piniginio stovio, nei vienas pasaulyje bankas negali susilyginti su Londono banku, kadangi tik jis vienas įstengė ligšiol apyvartoti išleisti keturis banknotus, iš kurių kiekvienas yra vertas 100,000 svarų sterlingų arba

450,000 dolerių. Viena tu didžiausių pasaulių asignatų yra Rotšildo nuosavybė, antroji užlaikoma anglų milijonierių Loutts šeimosnyje, trečia uždaryta laikoma Londono banko pinigyne, pagaliau ketvirta padabinta aukso rėmais kabo ant sienos nesenai mirusio milijonieriaus Rogerso rumuose.

Bet Chicago Londoną pralenkia išvežamosios prekybos srityje, kadangi Armour'o & Co. firmos "Mėsos sandelis" yra didžiausias pasaulyje eksportinis užsiėmimas. Su 12,000 žmonių, garinių mašinų ir tt. pagelba "Mėsos sandelis" išsiunčia pasaulin daugiau 4 milijonų jaučių, 2 milijonų kiaulių ir pusantro milijono skapių, ir tai visa išleidžiama savais vagonais ir savais pašaliniais geležinkelio bėgiais.

Bavarija turi didžiausią avalų fabriką, kur dirba 9,000 darbininkų. Wisconsin valstijoje mieste Milwaukee randasi didžiausi ir garsiausi pasaulyje bravarai. Mieste Adams, Massachusetts'e randasi didžiausias audiminių fabrikas su 80,000 verpščių. New Yorke pastatytas didžiausias viešbutis "Savoy", kuriame randasi kolosas veidrodio. Veidrodis padirbdintas iš vieno šmoto ir užkloja salono sieną 80 metrų ilga, gi kainuoja neapskaitomas pinigų sumas, kadangi jo liejimas kelis dešėtkus kartų buvo nenusisekęs ir tik po neapsakomai didelių sunkenybių pasisekta padirbdinti veidrodį be mažiausiojo sutėpimo.

Gi dabar prisizūrėkime menkniekiams, taip nykiems, kad net vaikas gali juos papusti. Pirmoj eilėje reikia padėti laikrodė, padirbdintą Chicagoje, ir tarnaujantį žiedo papuošimui vietoj brangakmenio. Garsus fenomenas smulku-kai-angliškas žodynas, atsdintas Glasgov'e Anglijoje; ant 147 puslapių sudėta 400,000 žodžių, knigėlė gi sveria 3 ir dvi trečdalis gramu. Tuo žodynu galima naudoties tik su padininančio stiklo pagelba. Didžiausias pasaulyje veikalas yra "Historija civilio karo Amerikoje". "Historijos" išleidimas lešavo 2 milijonu dol.; sudaro 120,000 puslapių. Tą knygą 16-ka žmonių vos tik pakelia.

Pereinant nuo knygų į do kumėntus, pirmoj vietoj reikia paminėti peticiją, kokią Anglijos moteris kituomet buvo perstačiusios savo karalienei Viktorijai kas link užlaudimo prekybos alkoholiui ir opiumu. Po ta peticija buvo pasirašę ap-link 7 milijonai asmenų. Į karalienės pilį peticija atgabenta dideliu vežimu keturiais arkliais.

Milžinu žmogumi šandie skaitomas nekoks Liudvikas Wilkins St. Paul, Minn. Jis gimęs 1874 metais. Sverias 385 svarus, 8 pedų ir 2 col. augstas. Mažiausias pasaulyje žmogeliu yra 18 metų Smiaun, tik dvi pedi augstas. Mažiausias kudikis, koks ligšiol gimęs, gimęs iš normalių gimdytojų New Orle-

anse, La.; svėręs 370 gramų ir buvęs augstas 25 centimetrus.

Didžiausias pasaulyje bus-tas tai "Freihaus" Vien-noje, kuriam randasi 13 kiemų ir nekurie jų panašūs į didelius plečius. Didžiausia pasaulyje geležinkelio stotimi gali pasigirti Frank-furtas ties Mena.

Mažiausią šuniuką turi Anglijos lordas MacLaine; šuniukas sverias nepilnai 500 gramų ir lordas jį tankiai nešiojas rankoj po pirštine.

Mokslas ir amatas.

"Jokio amato" gali būti užrašu ant kalėjimo vartų. Sako, kad 90 nuoš. kalinių Massachusetts valstijiniame kalėjime Charlestowne perėjo kalėjimo slenkstį, pasisakydami, nežina jokio amato.

Jei tu nori susekti jauno vyro budą, tai susek, kaip jis praleidžia laisvas valandas. Žiūrėk, ar jis tose valandose ir šventadieniais rūpinasi apsišvietimu, savęs lavinimu, ar jis skaitinėja savo mėgamą knygą, arba vietoj to įsai slimpinėja į smukles, mėgsta pavėpsoti į kumščiakovas, arklų lenktynes.

Daugybė priaugančių jaunų vyrų, kuriems neteko įgyti mokslo mokyklose, nemano, kad tą gali papildyti pasiskaitydami laisvose valandose, lankydami muziejus, čilės įstaigas. Vienok yra tukstantai tokių, kurie pasiekė tokiuo budu augšto apšvietimo ir išsilavinimo.

Siekimas prie apšvietimo, troškimas mokslo ir protiško išsilavinimo yra tai prakilniausias siekimas, nes jis suteikia begalinį pasikakimimą ir išeina ant didžios naudos.

Tu gal ir neįstengsi lenktyniuoti su apsigimusiu ap-sukriu vertėva, bet yra dalykai, kurie yra daug svarbesni ir kuriuose pasekmingai gali lenktyniuoti su kiekvienu žmogumi, butent, gali lenktyniuoti bandyme būti tikru vyru arba tikra moterimi. Niekas negali sudaryti "trusto" arba monopolijos tobulinime pabudžio. Indėdamas pinigus kokin biznir gali apsirikti, bet neapsiriksi indėdamas juos del savęs tobulinimo.

Tu gali neturėti darbo, bet visuomet gali turėti darbą su savim, tobulinant save, platinant savo protišką regratį, blaškant nuo savęs nežinystės rukus, tobulinant savo amate, talente.

Man teko pažinti tokių asmenų, kurie per ilgą laiką yra išbuvę be darbo ir kurie tuo bedarbės tarpu didžius darbus atliko savęs patobulinime, pasidrasini-me. Žinojau ir tokių, kurie padidino savo jėgas, prasi-tobulino amate ir paskui ėmė didesnes algas, negu pirm bedarbės laikų.

Orison Swett Marden.

Mokykla Anglų Kalbos

Yra tai vienatnė mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokimo angliskos kalbos, labai trumpame laike.
DIENINIS IR VAKARINIS MOKYKLA
Gyvenančius kituose miestuose, mokiamame per laiškus pagal naująsias metodus. Platinus žinių rasykite pasi:
WATCHES BROS.

1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

Iš Lietuvos Kolonijų.

ATHOL, MASS.

Šioje korespondencijoje noriu parodyti, kiek Athol, Mass. lietuviai nuveikė per 1914 metus. Nors pasidarbavimai mūsų, sulyginant, nebuvo dideli, bet visgi šiek tiek veikėme. Paduosiu tiksliai abelonas skaitlines visokių pramogų, kad tuomi sutrumpinti ir vietą ir laiką. Šokių buvo surengta 19, piknikų — 9, prakalbų — 8, šeimyniškų vakarėlių — 1, diskusijų — 1. Be to paminėjome spaudos atgavimą ir pereinamais metais susitvėrė 3 naujos draugijos.

Iš paduotų skaitlinių matosi, kad pas mus šis — tas veikta.

Gal but ir šiemet neatsiliksime, ir ką nors naudingesnį įstengsime nuveikti. Gailūmas.

LAWRENCE, MASS.

Darbai Lawrence visai sumažėjo ir daugybė žmonių vaikščioja ieškodami darbo. Daugiausia bedarbių, tai italijonų, kurie pastaruoju metu pradėjo kelti riauses reikalaujanti darbo ir maisto.

M. D. A. Vartų dr. ja turėjo savo metinį susirinkimą sausio 17 d., kuriame nutarė paskirti 100 dol. iš išdo ir pasiųsti juos Mokslo Dr. jai Vilniuje sušelpimui lietuvių, nukentėjusių nuo karo.

Gerai buty, kad ir kitos Lawrence'o draugijos tą padarytų. Šelpimas reikalingas, o kadangi randasi daug bedarbių, tai geriausia paskirti iš dr. jū išdo, nes nekurių dr. jos turi išde pinigų užtektinai.

Martynas Kirmilas.

KEARNY, N. J.

Sausio 30 d. buvo susirinkimas Liet. Sunų dr. jos, kuriame iškilo klausimas, kur siųsti surinktas nukentėjusiems nuo karo lietuviams aukas. Keli tautiečiai šaukė, idant skirti autonomijos fondan, kiti stojo už Tautos Fondo ir paaiškino, kad geriausiai tan fondan skirti pinigais. Vėliau vienas iš narių paaiškino, kad siunčiant pinigų vienan ar kitan fondan iškiltų barnis ir piktumas tarpe narių, taigi, kad tą prašalinus, patarė siųsti pinigų tiesiai Vilniui Mokslo Draugijai, prie kurios jau yra susitvėręs tam tikras komitetas. Dauguma su tuo sutiko ir čia pat liko išrinktas komitetas pasiuntinui aukų. Draugystė nutarė dar pridėti iš savo išdo, kad padarius viso 50 dol.

J. W. W.

JERSEY CITY, N. J.

Sausio 30 d. š. m. S. L. R. K. A. kuopa parengė teatrą ir balių White Eagle svetainėje. Vaidino 2 aktų komediją "Piršlybos" ir bažnytinis choras po vadovystę B. Niekrošo padainavo kelias daineles.

Jersey City katalikams geriau sekasi, negu socialistams. Sausio 31 d. ir jie buvo parengę teatrą, bet ant nelaimės valdžia užgynė visokius pasilinksminimus šventadieniais, taigi ir jų vakarais neįvyko. Visi rengimosi iškaščiai niekais nuėjo.

Pas mus katalikai gražiai gyvuoja ir velytina, kad jie visada taip darbuotųsi.

Lietuvius.

CLEVELAND, OHIO.

Lietuvių dr. jū centro komiteto susirinkimas atsiuvo sausio 31 d. š. m. Po vidurinių reikalų apsvartymo išrinkta šiems 1915 metams valdyba iš šių asmenų: pirm., Jurgis Brazaitis, pagelb., Povilas Šukys, išdėininkas J. P. Juraitis, raštininkas P. Muliuolis, maršalka, Juozas Šutis.

Pasirodė, kad turėti dr. joms vieną centro komitetą del apsvartymo visokių dr. jū reikalų yra labai praktiška.

J. P. Juraitis.

SPRINGFIELD, ILL.

Šv. Jono ligonbutyje sausio 26 d. po ilgos ligos mirė Marijona Bambalienė iš namų Urbonikė, 54 metų amžiaus. Iš Lietuvos paeina iš Kaltinėnų parapijos, Raseinių paviato, Kauno gub. Didžiame nuliudime paliko vyrą Mikalojų ir 19 metų sunų. Amerikoje išgyveno 21 metus.

Sausio 28 d. likosi palaidota su visomis bažnytinėmis apeigomis. Kleb. kun. Čuberkis pasakė gražų pamokslą. Lydėjo gražus būrelis lietuvių.

Amaziną atsilsį.

J. Y.

SHEBOYGAN, WIS.

Gyvena čia gražus būrelis lietuvių. Yra Nekalto Prasiidėjimo P. Šv. parapija, kur klebonauja gerb. kun. A. Balinka.

Ukėšų klinbas parengė prakalbas. Kalbėjo A. Montvila, paaiškindamas kas tai yra laisvė spaudos ir žodžio. Nurodė blėdinguma girtuokliavimo ir kaip tą pripratimą metus.

Darbai beveik visai sustojo ir iš kitur atvažiuavusiems darbą negalima gauti.

Jurgis Rudis.

Kipling apie karą

Rudyard Kipling išsiskiria iš tarpo savo rašytojų kolegų tuo, jogei labai neapkenčia išklausinėjimų. O tečiau savam laike visgi neįstengė apsiginti amerikonių reporterio. Cobb atkaklumo. Ačiū tam, tenka šis-tas patirti apie patį anglų rašytoją ir jo pažiūras į karą.

Kipling iš veido — rašo Cobb laikraštį "Evening Post" — panašus į pulkininką Roosevelta: energingai paviršutiniškai ruožais nupieštas smakras, akys, smarkiai žiurinės iš po akinių, mitrios, turi kuonę jaunikačio atspindį.

Priešingai abelnam mąnymui, nėra jis "anglišku angliu", veikia viso pasaulio piliečių, išimylėjusių gamtoje, užinteresuotų gyvai žmonių dvasios aprašikomis.

Nesigeri naujos gadinės

Tautos Fondo Išdo Atskaita

nuo gruodžio 23, 1914 m. ligi sausio 27, 1915

1914 metai:

Gruodžio 23 balansas	\$5,698.57
Gruodžio 26 d. viet. Tautos Fondo komitetas, Waterbury, Conn.	155.10
Gruodžio 26 d. kun. Petkus nuo Brooklyn, N. Y. lietuvių	73.00
Gruodžio 26 d. parapija Apveizdos Dievo, Chicago, Ill.	164.80
Gruodžio 31 d. kun. J. Višniauskas nuo Montreal, Canada lietuvių	132.89
Gruodžio 31 d. kun. J. Višniauskas nuo Sidney Mincs, Nova Scotia, Can. lietuvių	17.35
Gruodžio 31 d. kun. P. Vaitonis nuo Dorrisville lietuvių	17.10
Gruodžio 31 d. J. F. Makoveckas nuo Thompsonville lietuvių	43.40
Gruodžio 31 d. šv. Kazimiero dr. ja, Sheboygan, Wis.	\$15.00
Gruodžio 31 d. kun. Jurgutis nuo Export, Pa. lietuvių	20.25
Gruodžio 31 d. kun. K. Vasiliasauskas nuo Amherest, Mass. lietuvių	32.00
Gruodžio 31 d. kun. K. Vasiliasauskas nuo Northampton, Mass.	4.50
Gruodžio 31 d. A. Ciginskas nuo Worcester, Mass. lietuvių	65.63
Gruodžio 31 d. J. Austravičius nuo Sheboygan, Wis. lietuvių	25.00

1915 metų:

Sausio 21 d. M. Pečiulis nuo West Fitchburg, Mass. lietuvių	29.75
Sausio 26 d. J. Jankevičius nuo Pittston, Pa. Giedorių	40.00
sausio 27 dieną:	
Kun. P. Gudaitis nuo Tamaqua, Pa. lietuvių	48.60
P. Balčiūnas nuo Brockton (Montello), Mass. lietuvių	14.33
Kun. J. Krasnickis nuo Cambridge, Mass. lietuvių	15.50
J. S. Ramanauskas nuo Waterbury, Conn. lietuvių	17.40
Jurgis Antanaitis	1.00
Helena Saučiūtė	1.00
R. Zaura, Chicago, Ill.	10.00
V. Mockeivičius nuo lietuvių So. Boston, Mass.	419.50
S. Pranis nuo Newark, N. J. lietuvių	254.02
V. J. Stankevičius nuo Waterbury, Conn. lietuvių	34.65
John Michellis nuo Youngstown, Ohio lietuvių	287.30
Kun. Zaikauskas nuo Waukegan, Ill. lietuvių	10.00
A. F. Bridickas nuo Shenandoah, Pa. lietuvių	5.00
Balčiūnas nuo Brockton (Montello), Mass. lietuvių	75.00
Kun. J. Kuras nuo Seranton, Pa. lietuvių	135.95
J. Barštis nuo Grand Rapids, Mich. lietuvių	225.35
D. Klimas nuo St. Joseph, Mo. lietuvių	42.15
St. Baltiejus nuo Aurora, Ill. lietuvių	62.20
S. P. Tananevičius nuo šv. Cecilijos Beno, Chicago, Ill.	20.10
Dramatiška dr. ja šv. Cecilijos, Chicago, Ill.	23.85
Išsiųsta 4608 rubliai Vilniaus lietuvių šlepti nukentėjusiems nuo karo dr. jai, vardu p. Ky-manto, kasininko	2,000.00
Aukų Tautos Fondo išdo sausio 27 d., 1915 m.	6,237.24

Atskaita už išparduotus ženklelius ligi sausio 27 d., 1915. Gruodžio 23, 1914 m. balansas

1914 metai:

Gruodžio 26 d. nuo kun. J. Petkaus, Brooklyn, N. Y.	19.10
Gruodžio 26 nuo kun. J. Petkaus už knigeles	7.90
Gruodžio 26 nuo A. Ciniko, Worcester, Mass.	30.80
Gruodžio 26 nuo kun. P. Vaitonio, Harrisburg, Ill.	5.00
Gruodžio 26 d. nuo kun. Kaulakio, Philadelphia, Pa.	7.50

1915 metai:

Sausio 27 d. D. Klimas, St. Joseph, Mo.	2.00
Sausio 27 d. A. Zapolskis, Batavia, Ill.	5.00
Viso labo įplaukė už Tautos Fondo ženklelius	484.99
Viso labo ligi sausio 27 d., 1915 m. Tautos Fondo išdo randasi	\$6,722.23
Paminėta suma randasi Polithania State Banke, vardu Tautos Fondo (Lithuanian National Fund).	
B. Vaišnora, kasininkas.	

anglų literatūra. Neužkenčia Shaw'o skeptizmo.

Indomiosios yra Kiplingo pažiūros ir dabartinį karą, bet tuo labiau indomės, kad jis tas savo pažiūras buvo išdėjęs dar pirm karui gimsiant.

Šių laikų karas — kalbėjo — yra matematiniu uždaviniu, sujungtu su labai brangintina chirurgine operacija. Visoks romantizmas prieš mirtiną tylą".

Bet didžiai apsigavau. Pirm mušio tyla, tai tarytum, chirurgų tylėjimas prieš eisiant į operacijinę salę. Niekas ant apsiptojusių žirgų neskrieja, niekas nealpsta nuo nuilsio, nesant žinias iš mušio lauko. Karuomenės vadas neužsoka ant ugninio žirgo, tiksliai paprastai sau sėdi dėje prie stalo, apkrauto kružikėliais, imbrikais su arbata. Apturėjęs depešą ramiai ją skaito, nugeria arbatos, atsikosti ir sako: "Gerai! Viskas taip, kaip esu išakęs. Telegrafuokit X-a: tegu veda jis savo batareją" ir tt.

Toji karų vedimo metoda karą daro labiau baisėniu. Pirm mušio niekas nežino, kas veiks, o paskui taip pat nėra žinoma, kaip ir kas atsitiko. Staiga pamatome lavonus, sužeistuosius. Ir žiurime į juos taip kaip į Dievui dvasią kaltus praeivius, kurie netyčiomis atsirado tame mirtiname mušio lauke".

Dienraščio "Kataliko" Generališki Agentai.

Juozas J. Szlikas

Dabar važinėjo po Pensylvanijos valstiją. Šiose dienose lankysis apie Pittstoną, Pa. ir jo apylinkėse.

JONAS KULIS

Plačiai žinomas Čikagiečiams Amerikos Lietuvių Dienraščio "KATALIKO" agentas. Chicagoje.

Užrašinėja laikraštį, renka apgarsinimus, priima spaudos darbus etc.

Amerikos Lietuvių Dienraščio "KATALIKO" Administracija.

Jonas A. Martinkus

Amerikos Lietuvių Dienraščio "KATALIKO" Agentas. Užrašinėja laikraštį, renka apgarsinimus, priima spaudos darbus etc. ADMINISTRACIJA.

DR. A. J. TANANEVICZE

Gydo Vyrų, Moterų ir Vaikų Ligas

Ofisas ir Gyvenimo vieta

3249 S. Morgan St., Chicago.

Valandos

8 lig 10 ryto, 1 lig 3 po piet ir 7 lig 9 vakare

Ar žiniai kur ateiti nusipirkti Naujo ir Antrų Rankų Medžio

Durų, lentų, lentelių, rėmų, švinakalvių daiktų ir stogo popieros.

MUSU ČIENIOS YRA ŽEMIAUSIOS.

CARR BROS. WRECKING CO. 3003-3039 S. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

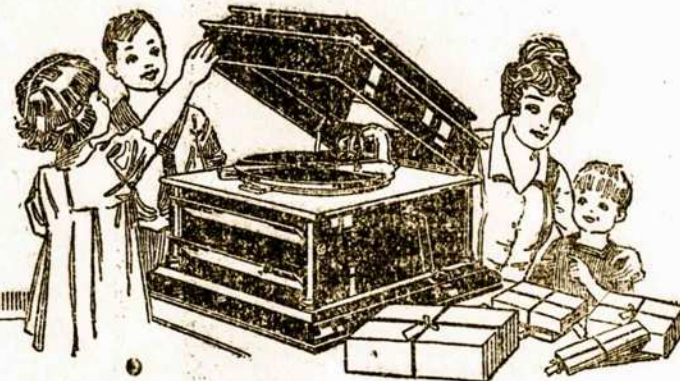
PASISKAITYMAS JAUNIMUI.

Šioje knygeleje kiekvienas ras gyvą paveikslėlį meilės artimo, kuomet žmogus del meilės artimo pats kankinasi ir pats savę retiežiais surakina.

KAINA 15c.

Reikalaujanti rašyti pas: TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY Amerikos Lietuvių Dienraštis "Katalikas" 3249 SO. MORGAN ST. CHICAGO, ILL.

VISUS LINKSMINA.

Columbia "JEWEL" Grafonola visada ir visus palinksmina. Visokios rūšies muzika ir dainos visados namie. Mašina visados gera, ir tukstančiai rekordų pasirinkimui.

"JEWEL" mašina, pilnai apdaryta, su visomis smulkmenomis tikrai \$35.00.

Arčiau gyvenantieji ateikite į mūsų naują krautuvę, apžiūrėkite ir pasiklausykite muzikos, o toliau gyvenantieji reikalaukite illiustruota katalogą taip adresodami:

Tananevicz Publishing Company

Amerikos Lietuvių Dienraštis "Katalikas"

3249 S. Morgan St.,

Chicago, Ill.

